

پیش‌بینی کیفیت زندگی براساس ویژگی‌های شخصیتی (پنج عامل بزرگ) در افراد با سابقه اقدام به خودزنی

مجید عزیزی^۱، سجاد سالاری پاک^۲

چکیده

مقدمه: هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی کیفیت زندگی براساس ویژگی‌های شخصیتی (پنج عامل بزرگ) در افراد با سابقه خودزنی بود. **روش:** روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه حاضر کلیه مردان مراجعه کنندگان به کلینیک های روانشناختی شهر بندرعباس که آثار خودزنی با استفاده از وسایل تیز بر روی بدن در سال ۱۳۹۹ داشتند بود. روش نمونه به صورت نمونه گیری در دسترس و حجم نونه نیز ۵۰ نفر تعیین گردید. پس از اخذ رضایت آگاهانه هر دو پرسشنامه (مقیاس ویژگی‌های شخصیتی نئو و کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی) را تکمیل کردند. داده‌ها به روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره و با استفاده از نرم افزار اس.پی.اس.اس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. **یافته:** نتایج نشان داد که روانرنجورخویی بر روی کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی همبستگی منفی و معنی داری دارد و افزایش روانرنجورخویی باعث کاهش کیفیت زندگی و از طرفی کاهش روانرنجورخویی باعث افزایش کیفیت زندگی می‌گردد ، این در حالی است که ویژگی صفات شخصیتی گشودگی، برون گرایی، باوجود بودن و موافق بودن بر کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودآسیب رسانی همبستگی مثبت و معنی داری دارد **نتیجه‌گیری:** ویژگی‌های شخصیتی به عنوان عاملی در کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی محسوب می‌شوند توجه به آن برای درک رفتارهای خودآسیب رسان و پیشگیری از آن ضروری به نظر می‌رسد.

کلیدواژه: ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت زندگی، خودزنی

^۱ نویسنده مسئول: دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد، واحد بندرعباس

^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد، واحد بندرعباس

مقدمه

در جهان پرآشوب و پرتلاطم قرن بیست و یکم سلامت روانی بیش از بیش در معرض خطر قرار گرفته است. هر چند فناوری و دانش به سرعت امکانات بیشماری برای آسایش تن فراهم کرده است، اما به همان سان و حتی شتابان تر جراحت های روانی را نیز افزایش داده نظر خودکشی است. رفتارهای خودکشی گرایانه یکی از پدیده هایی است که چالش های اساسی در مقابل متولیان عرصه سلامت روان ایجاد کرده است. این پدیده در شصت سال گذشته رو به افزایش بوده است و جهان شاهد رشد فزاینده آن در بیشتر جوامع شرقی و غربی است. در کشور عزیز ما ایران نیز رفتارهای خودکشی گرایانه در حال افزایش است و تحقیقات منتشر شده حکایت از رشد تدریجی این پدیده در میان قشرهای گوناگون به ویژه دانش آموzan، دانشجویان و سربازان دارد. تحقیقات نشان داده است افکار خودکشی در گروه های جوان در حال افزایش است و این افزایش به گونه ای است که دیگر جای انکار و ارائه مستندات ندارد، زیرا مرور اخبار و رویدادهای جاری در کشور نشان دهنده ظهر رفتارهای خودکشی گرایانه در معابر عمومی است که در سالیان گذشته کمتر با آن مواجه بوده ایم (سلطانی نژاد، ۱۳۹۸). رابطه میان خودزنی و خودکشی، اهمیت درمان برای نوجوانانی که اقدام به خودزنی کرده اند را نمایان می سازد. به نظر در ۲۵ تا ۳۳ درصد از افرادی که اقدام به خودکشی کرده اند، از قبل هم خودزنی دیده شده بود. به طور کامل در پسران بیشتر از دختران است. در سال های اخیر، اثر خودزنی در طیفی از نتایج روانی - اجتماعی ثابت شده است. نوجوانانی که خودزنی می کنند احتمالا بیشتر به سوء مصرف مواد و اختلالات روانپزشکی مختلف و همچنین مشکلات روانی - اجتماعی دچار می شوند. با وجود این، ریسک خودکشی یکی از مهم ترین عواملی است که در درمان این گروه باید مد نظر داشته باشیم و پیشگیری از خودکشی را باید در اهداف بگنجانیم (اوگرین، ۲۰۱۰). روانرنجور خوبی یک ویژگی شخصیتی است که با رفتار خودکشی در نوجوانان و جوانان مرتبط است. مطالعه طولی کوهورت تولد نشان داد روانرنجور خوبی یکی از عوامل ریسک گرایش به خودکشی است که مستقل از دیگر متغیرهاست. روانرنجور خوبی با تصور خودکشی مرتبط بوده و می تواند پذیرش مجدد روانی نوجوانان بستری شده را به دلیل تصور خودکشی پیش بینی کند. ویژگی های شخصیتی دیگر نیز جزئی از عوامل ریسک گرایش به خودکشی نوجوانان به شمار می روند از جمله کمال گرایی، خودانتقادی، منبع کنترل خارجی، نوجویی، خویشتن شناسی کم (کیریاکوبولوس، ۲۰۱۰). از جمله عوامل پیش بینی کننده نیرومند خودکشی می توان به صفات شخصیت اشاره کرد که در اوایل بزرگسالی شکل گرفته و در دوران زندگی فرد پایدار هستند. ابعادی که الگوی صفات پنج عاملی شخصیت را در برابر می گیرد عبارتند از: روان رنجور خوبی، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی. این ابعاد به عنوان سازمانی از نظام های پویا که رفتارهای صحیح افراد و سبک های تفکر آنها را ارزیابی می کند، تعریف می شود. هریک از این پنج عامل روی هم رفته به وسیله گرایش های جدا از موقعیت در افکار، احساسات و عکس العمل های افراد به وجود می آیند (سوت، جارنک، ویز، ۲۰۱۸). روانرنجور خوبی اساسا تمایل به تجربه مداوم هیجان های منفی است. برون گرایی و توافق پذیری که دارای مضامین زیادی در روابط اجتماعی و بین فردی هستند هر دو به ترتیب با پیش آمدگی تجربه هیجان های مثبت، خوش بینی و اعتماد و تمایل زیاد در برقرار ارتباط با دیگران و با پیش آمدگی تجربه روابط بین فردی غیر متعارض به دلیل توانایی حل تعارض بالا و بازداری هیجان های منفی توصیف می شوند. گشودگی به تجربه به عنوان یک روال غیرمعمول و جهت گیری واقع بینانه توصیف می شود و در نهایت وظیفه شناسی با توانمندی خود و توانایی به تعویق انداختن رضایت فوری در جهت برنامه ریزی بلندمدت، تصمیم گیری منطقی و تعهد و پابینی به آنها تعریف شده است (جوردنی، پتان، ۲۰۱۷). عواطفی نظری احساس گناه که از تعارض های ناهمشایار و خودسرزنشگری در شخصیت های روانرنجور ناشی می شوند و ناتوانی در به تاخیر انداختن ارضای خواسته ها و تکانه ها که از وظیفه شناسی بالایی برخوردار نیستند موجب متسل شدن شخص به سازوکارهای دفاعی مختلف و اجتناب از عواطف ناخوشایند درونی و درگیر شدن در اندیشه پردازی خودکشی می شود (آفتتاب، برماس، ابوالعلی الحسینی، ۱۳۹۸). از لحاظ ویژگیهای شخصیتی روان رنجور خوبی، برون گرایی و توافق تفاوت معنی داری میان اقدام کنندگان با روش خودسوزی و مصرف دارو وجود داشت اما از نظر نگرش به خودکشی بین دو گروه

تفاوت معنیداری وجود نداشت. با توجه به اینکه ویژگیهای شخصیتی به عنوان عامل خطری برای خودکشی محسوب میشوند توجه به آنها برای درک خودکشی و پیشگیری از آن ضروری به نظر میرسد(میری، شیرازی، ۱۳۹۶). کیفیت زندگی و مولفه های آن (سلامت جسمانی، روانشناسی، روابط اجتماعی و محیط زندگی) قادر به پیش بینی افکار خودکشی سربازان هستند و افکار خودکش از طریق سلامت جسمانی، روانشناسی، روابط اجتماعی و محیط زندگی تبیین می شود. البته رابطه کیفیت زندگی با افکار خودکشی معکوس است. می توان بیان داشت بهبود کیفیت زندگی و تقویت هوش معنوی در سربازان می تواند خطر خودکشی را در این گروه از افراد کاهش دهد (مصطفایی، اشرفی، ۱۳۹۸). افراد با نمره های بالا در نوروزگرایی به طور معمول به صورت مزمن عاطفه منفی زیادی را و نیز تنفس عصبی مداوم، افسردگی، احساس گناه، و اضطراب همراه با تفکر غیرمنطقی ، عزت نفس پایین و کنترل ضعیف تکانه و خشونت(سان و همکاران، ۲۰۱۶) را تجربه می کنند. همچنین نوروزگرایی روابط درون فردی بین عواطف مثبت و عواطف منفی را دستکاری می کنند؛ زیرا کسانی که نوروزگرایی بالاتری دارند؛ تمایز عاطفی کمتری را تجربه می کنند(اکسکالینا و همکاران، ۲۰۱۵). بنابراین این احتمال وجود دارد که تجربه های مبهم و منفی ناشی از نوروزگرایی بالا نیز موجب خودآسیب شود. در واقع استفاده از رفتارهای خودآسیب رسان به عنوان یک راهبرد نظم دهنده به هیجان های منفی (بی و همکاران، ۲۰۱۷؛ مائیلنکاپ و همکاران، ۲۰۱۲) در مورد عواطف منفی ناشی از نوروزگرایی نیز صدق می کند. در نتیجه با آگاهی از نمره های بالای نوروزگرایی می توان افراد خودآسیب رسان را از افراد عادی تمییز داد. بنابراین از متغیرهای نوروزگرایی، همنوایی، عواطف مثبت، خیرخواهی، سنت، جهان شمولی و عواطف منفی می توان به عنوان معیاری برای پیش بینی عضویت گروهی افراد در گروه سالم و گروه خودآسیب رسان و معیار تمییز این دو گروه از یکدیگر استفاده کرد. بنابراین ارائه آموزش برای بهبود متغیرهای یاد شده به تعديل رفتارهای خودآسیب رسان کمک می کند(هاشمی، دهقان و رسولی، ۱۳۹۷). حمایت اجتماعی و راهبرد حل مسئله در کاهش خط خودکشی و سابقه مشکلات روانی، اضطراب و افسردگی در افزایش خطر خودکشی موثر است. دانشجویانی که سابقه مشکلات روانی داشتند بیش از ۸ برابر دانشجویان بدون سابقه مشکلات روانی در معرض خطر خودکشی بودند(اسدی، حمید؛ حسینی رضی، ثریا و جلیلی، پروین ۱۳۹۱). با افزایش روانرنجور خوبی، میزان افکار خودکشی افزایش می یابد و با افزایش سلامت عمومی، گشودگی، برونقراحتی، با وجود بدن و موافق بودن نیز مقیاس خودکشی کاهش می یابد؛ صفات شخصیتی مثبت و سلامت عمومی بالا، باعث بهبود افکار و ویژگی های شخصیتی منفی می شوند و همچنین برخورداری از سلامت عمومی پایین، تاثیر مستقیمی بر افکار خودکشی دارد (روشنده حصاری، صادقی، حسنی، افراصیابی، علی آبادی، ۱۳۹۶). بین باورهای غیر منطقی و کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد یعنی با افزایش باورهای غیر منطقی کیفیت زندگی نیز به همان میزان کاهش پیدا می یابد و بالعکس. همچنین بین مولفه های کیفیت زندگی که شامل سلامت جسمانی ، روانی ، سلامت محیط و ارتباط اجتماعی می باشد با باوهای غیر منطقی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد (عزیزی، سالاری پاک، ۱۳۹۹).

روش

نوع پژوهش

روش تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی است .

آزمودنی

جامعه آماری : جامعه آماری این پژوهش کلیه مردان مراجعه کنندگان به کلینیک های روانشناسی شهر بندرعباس که آثار خودزنی با استفاده از وسایل تیز بر روی بدن در سال ۱۳۹۹ داشتند بود.

نمونه پژوهش : تعداد ۵۰ نفر به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. این افراد دارای علایم خودزنی با استفاده از وسایل تیز و برنده بر روی بدن داشتند.

ابزار

پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیتی:پرسشنامه NEO-FFI فرم کوتاهی از پرسشنامه تجدیدنظر شده NEO-PI-R کاستا و مک گری است که به ارزیابی مختصراً و سریع پنج عامل اصلی شخصیت طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۶۰ ماده است، ۵ بعد شخصیت بهنجار را اندازه گیری می کند و شامل ۱۲ ماده برای هریک از ۵ بعد است (کاستا و مک گری، ۱۹۹۲). خرده مقیاس های هریک از ۵ عامل عبارتند از: ۱- عصبیت یا بی ثباتی هیجانی ۲- بروون گرایی ۳- بازبودن به تجربه ۴- توافق ۵- باوجودان بودن. ضریب آلفای گزارش شده این پرسشنامه توسط مک گری و کاستا بین ۰.۷۴ تا ۰.۸۹ با میانگین ۰.۸۱ در متغیر است. پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی^۳: این پرسشنامه دارای ۲۶ سوال می باشد که توسط سازمان بهداشت جهانی جهت سنجش کیفیت زندگی استفاده شد. این پرسشنامه کیفیت زندگی را در چهار حیطه: سلامت جسمانی (۷ سوال)، سلامت روانی (۶ سوال)، روابط اجتماعی (۳ سوال) و سلامت محیط (۸ سوال) می سنجد. سوالات در طیف لیکرت ۵ حالتی است. نجات و همکاران (۱۳۸۵) در بررسی پایایی پرسشنامه مقادیر پایایی با شاخص همبستگی درون خوشه ای در حیطه سلامت فیزیکی ۰.۷۷، در حیطه سلامت روانی ۰.۷۷، در حیطه روابط اجتماعی ۰.۷۵ و در نهایت در حیطه سلامت محیط برابر ۰.۸۴ بودند.

شیوه اجرا

در پژوهش های از نوع همبستگی حداقل حجم نمونه ۵۰ نفر در نظر گرفته شده است، بنابراین در پژوهش حاضر حجم نمونه ۵۰ نفر بود. ملاک ورود افراد به پژوهش وجود حداقل یکبار سابقه خودزنی (به صورت خطوط موازی بر روی بدن) در مردان بود که پس از تایید موارد فرد وارد پژوهش شد. پرسشنامه های مربوط به کیفیت زندگی و ویژگی های شخصیتی به افراد داده شد تا تکمیل کنند.

شیوه تحلیل داده ها

داده ها با استفاده از نسخه ۲۶ نرم افزار اس . پی . اس. اس و روش آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها

جدول ۱- مشخصات دموگرافیک براساس سن

سن	فراآنی	درصد فراآنی	فراآنی تجمعی	درصد فراآنی تجمعی
۲۱-۱۸	۲۵	۵۰	۵۰	۵۰
۲۴-۲۱	۱۵	۳۰	۸۰	۸۰
۲۶-۲۴	۱۰	۲۰	۱۰۰	۱۰۰
کل	۵۰			

همانطور که جدول نشان می دهد از مجموع ۵۰ نفر نمونه انتخاب شده ۵۰ درصد (۲۵ نفر) در رده سنی بین ۱۸ تا ۲۱ سال و ۱۵ درصد (۳۰ نفر) در رده سنی ۲۱ تا ۲۴ سال و ۲۰ درصد (۱۰ نفر) در رده سنی ۲۴ تا ۲۶ سال می باشند. بیشترین تعداد مربوط به رده سنی ۱۸ تا ۲۱ سال و کمترین آن مربوط به رده سنی ۲۴ تا ۲۶ سال می باشد.

جدول ۲ - ضرایب همبستگی پیرسون ویژگی های شخصیتی و کیفیت زندگی

متغیر	روانرنجور خوبی	برونگرایی	گشودگی	موافقت	باوجودان بودن
کیفیت زندگی	-۰.۶۹	۰.۳۷	۰.۲۶	۰.۵۶	۰.۶۶

^۳ WHOQOL-BREF

جدول ۲ به بررسی همبستگی بین پنج عامل بزرگ شخصیت با کیفیت زندگی می‌پردازد، که به منظور بررسی همبستگی از روش پیرسون استفاده شد همانگونه که مشاهده می‌شود، ضریب همبستگی بین روانرنجور خوبی با کیفیت زندگی -0.69 است این ضریب نشان می‌دهد که بین این دو متغیر رابطه منفی و معنی داری وجود دارد، یعنی با افزایش روانرنجور خوبی میزان کیفیت زندگی کاهش پیدا می‌کند. این در حالی است که بین کیفیت زندگی و برونقراایی با ضریب همبستگی (-0.37) ، بین کیفیت زندگی با گشودگی 0.26 ، کیفیت زندگی با موافق بودن 0.56 و کیفیت زندگی و باوجودان بودن 0.66 رابطه مثبت و معنی داری وجود داشت. یعنی با افزایش هر یک از ویژگی‌های شخصیتی به همان میزان کیفیت زندگی افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول ۳ - آزمون رگرسیون همزمان تاثیرگذاری ویژگی‌های شخصیتی بر کیفیت زندگی

متغیر پیش بین	B	β	T	سطح معنی داری	F	R2	معنی داری	سطح معنی داری
روانرنجور خوبی	.۱۸	.۰۰۸	.۵۷	۰.۰۰۰	۴.۱۰	۰.۶۱	۰.۷۸	
برونگراایی	.۳۷	.۱۸	.۲۲					
گشودگی	.۲۳	.۰۰۴	.۰۱					
موافق بودن	.۸۰	.۳۵	.۴۶					
باوجودان بودن	.۹۳-	.۴۴-	.۳۸-					

یافته‌ها جدول ۳ حاکی از آن است که مقدار ضریب همبستگی بین متغیرها $R=0.78$ است که نشان می‌دهد بین مجموعه متغیرهای مستقل و متغیر وابسته تحقیق همبستگی قوی وجود دارد.

تحلیل نتایج رگرسیون همزمان نشان داد که کیفیت زندگی از طریق ویژگی‌های شخصیتی (روانرنجور خوبی، برونقراایی، گشودگی، موافق بودن، باوجودان بودن) قابل پیش‌بینی است. مقدار ضریب تعدیل شده $R^2=0.61$ که نشان می‌دهد ۶۱ درصد از کل تغییرات میزان کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودزنی، وابسته به ۵ ویژگی شخصیتی بزرگ ذکر شده است. با توجه به معنی داری مقدار آزمون $F=4.10$ در سطح خطای $(P<0.01)$ می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مدل خوبی بوده و مجموعه متغیرهای مستقل قادرند تغییرات کیفیت زندگی را تبیین کنند، لذا فرضیه تحقیق مبنی بر ویژگی‌های شخصیتی قادر به پیش‌بینی کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودزنی هستند مورد تایید قرار گرفت.

بحث و نتیجه گیری

نتایج نشان داد که روانرنجور خوبی بر روی کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی همبستگی منفی و معنی داری دارد و افزایش روانرنجور خوبی باعث کاهش کیفیت زندگی و از طرفی کاهش روانرنجور خوبی باعث افزایش کیفیت زندگی می‌گردد ، این در حالی است که ویژگی صفات شخصیتی گشودگی، برونقراایی، باوجودان بودن و موافق بودن بر کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودآسیب رسانی همبستگی مثبت و معنی داری دارد. این نتایج با یافته‌های پژوهش روشنده و همکاران (۱۳۹۶)، سینایی و همکاران (۲۰۱۳)، نوری و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. مطابق با نتایج کسانی که صفات شخصیتی منفی بالاتری دارند از افسردگی و اختلالات خلقی نیز، رنج بیشتری می‌برند و همچنین رفتارهای تکانشی در بین آنان بیشتر است به چشم می‌خورد که مطابق با ویژگی‌های رفتاری اقدام کنندگان به خودکشی می‌باشد. از طرفی افراد برونقراایی به دلیل روابط اجتماعی بیشتر و برخورداری از عواطف مثبت همچون شادی و نشاط ، کمتر دست به رفتارهای خودآسیبی می‌زنند (سینایی و همکاران، ۲۰۱۳). یکی دیگر از ویژگی‌های شخصیتی که با سبک‌های هویتی، تعامل بسزایی دارد ، باوجودان بودن است. این تعهد متأثر از باوجودان بودن در کنترل تکانه‌ها موفق تر بوده، رفتارهای آنها دارای تمرکز بیشتری است و مسئولیت

اتفاقات زندگی را می‌پذیرند که این یافته‌ها با یافته‌های پاشا و همکاران (۲۰۰۹)، عاشوری و همکاران (۲۰۰۹)، کرمی و همکاران (۲۰۱۳) همسو بود.

یافته‌های جدول ۳ نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی یکی از پیش‌بینی کننده‌های قوی در کیفیت زندگی افراد رفتارهای خودآسیب رسان در نوجوانان و جوانان است، در بین این رفتارها روانرنجوری یکی از پیش‌بینی کننده‌های قوی در کیفیت زندگی افراد اقدام کننده به خودزنی است. همچنین ویژگی‌های شخصیتی موفق بودن و باوجوددان بودن نیز یکی از پیش‌بینی کننده‌های قوی در کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی می‌باشد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که کیفیت زندگی در افراد با سابقه خودزنی می‌تواند تاثیرپذیرفته از ویژگی‌های شخصیتی انان باشد، گرچه می‌توان گفت که رقتارهای خودآسیب رسان پدیده‌ای چندعلیتی است و عوامل بیولوژیک، روانشناختی، و اجتماعی در رخداد آن اثرگذارند. این یافته‌ها با مطالعات آفتتاب و همکاران (۱۳۹۸)، روشندهل صباحی و همکاران (۱۳۹۴)، همچنین با مطالعات میری و همکاران (۱۳۹۶) که نشان داد از لحاظ ویژگی‌های شخصیتی روان رنجورخوبی، بروون گرایی و توافق تفاوت معنی داری میان اقدام کنندگان به رفتارهای خودآسیب رسان با روش خودسوزی و مصرف دارو وجود داشت اما از نظر نگرش به خودکشی بین دو گروه تفاوت معنی داری وجود نداشت همسو می‌باشد. با توجه به اینکه ویژگی‌های شخصیتی به عنوان عاملی در کیفیت زندگی افراد با سابقه خودزنی محسوب می‌شوند توجه به آن برای درک رفتارهای خودآسیب رسان و پیشگیری از آن ضروری به نظر می‌رسد.

منابع

اسدی، حمید؛ حسینی رضی، ثریا و جلیلی، پروین(۱۳۹۱). پیش‌بینی خطر خودکشی دانشجویان براساس اعتقاد مذهبی، حمایت اجتماعی، راهبردهای مقابله‌ای و سلامت عمومی، فصلنامه روانشناسی کاربردی، سال ۶، شماره ۴(۲۴)، زمستان ۱۳۹۱، ۸۷-۱۰۱.

اوگرین، دنیس؛ نگ، اودری وی و توشنده، توبیاس(۲۰۱۰). خودزنی در جوانان: راهنمای ارزیابی درمانی، مترجمان: علیرضا نیکمراد، زهرا عازم نیا، امین روستایی، عبدالحمید ارشدی نژاد، ندا جمالی آقدوه لو، ویراستار علمی: عبدالله سلطانی نژاد، تهران انتشارات اسحاق، ۱۳۹۸.

آفتتاب، رویا؛ برماس، حامد و ابوالمعالی الحسینی، خدیجه(۱۳۹۸). پیش‌بینی اندیشه پردازی خودکشی براساس صفات پنج عاملی شخصیت با واسطه گری سازوکارهای دفاعی، مجله روانشناسی بالینی، سال یازدهم، شماره ۳(پیاپی ۴۳)، پاییز ۱۳۹۸، صفحات: ۱۱-۲۴.

روشندهل حصاری، علی؛ صادقی، عبدالرضا؛ حسنی، روح الله؛ افراصیابی، هاشم و علی آبادی، جواد(۱۳۹۶). بررسی ارتباط بین صفات شخصیت با میزان شیوع افکار خودکشی در سربازان، مجله علوم مراقبتی نظامی، سال ۴، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۶، صفحات: ۲۵۸-۲۶۵.

عزیزی، مجید؛ سالاری پاک، سجاد(۱۳۹۹). بررسی رابطه باورهای غیرمنطقی با کیفیت زندگی در پسران با سابقه خودزنی (با وسائل برنده)، یازدهمین کنفرانس ملی روانشناسی، علوم تربیتی و علوم اجتماعی، مازندران، بهار ۱۴۰۰.

مصطفایی، علی؛ اشرفی، حسین (۱۳۹۸). بررسی رابطه کیفیت زندگی و هوش معنوی با افکار خودکشی در بین سربازان (مطالعه موردی شهرستان سردشت)، مجله طب نظامی، دوره ۲۱، شماره ۳، مرداد و شهریور ۹۸، صفحات: ۲۸۲-۲۸۹.

میری، مرتضی و شیرازی، محمود(۱۳۹۶). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و نگرش به خودکشی در دو گروه اقدام کنندگان به خودکشی با روش خودسوزی و مصرف دارو، مجله روانشناسی بالینی، سال نهم، شماره ۱ (پیاپی ۳۳)، بهار ۱۳۹۶، صفحات ۱۱-۱۹.

هاشمی رزینی، هادی؛ دهقان، مجتبی و رسولی، علی (۱۳۹۷). تمییز افراد خودآسیب رسان از افراد عادی براساس تجربه‌های مشبت و منفی، نوروزگرایی و ریخت‌های ارزشی انگلیزشی، فصلنامه روانشناسی کاربردی، ۱۲ (۴ پیاپی ۴۸): ۵۵۳-۵۷۱.

Ashoori A, Habibi Asgarabad M, Torkman Malayeri M, Javan Esma'li A. [Relationship between suicidal ideation and personality in substance abusers]. *J Behav Sci.* 2009;3(3):249-55.

Jourdy R, Petot J-M. Relationships between personality traits and depression in the light of the "Big Five" and their different facets. *L'Évolution Psychiatrique.* 2017; 82(4): e27-e37.

Karami J, Zakeri A, Alizani M, Mohamadi F. [Relationship between Personality Characteristics of Eysenck Model and Resilience With Attitude toward Suicide among Girl Students]. *J Adv Psychol Res.* 2013;8(30):48-55.

McCrae,R.R.;&Costa,P.T.(1992).RevisedNEOpersonality(NEO-PI-

R)andNEOfivefactor(NEOFF-

I)Professionalmanula.OdessaFF,psychologicalassessmentResources.

Muehlenkamp, J. J., Peat, C. M., Claes, L., & Smits, D. (2012). Self-injury and disordered eating: expressing emotion dysregulation through the body. *Suicide Life-Threat Behav,* 42(1): 416-425.

Nori R, Fathi Ashtiyani A, Salimi H, Azadmarz Abadi A, Esmaeli A. [Examining some personality traits general and psychological health of soldiers attempting suicide in a military unit]. *J Mil Psychol.* 2011;2(5):47-55.

Pasha G, Khodadadi Andrade F. [Relationship between personality characteristics and job features of employees with their organizational commitment in Ahvaz water and power organization]. *J New Find Psychol.* 2009;1:54-6.

Pei, C. X., Shahwan, S., Fauziana, R., Mahesh, M. V., Sambasivam, R., Zhang, Y. J., Ong, S. H., Chong, S. A., & Subramaniam, M. (2017). Emotion dysregulation as a mechanism linking child maltreatment exposure and self-harm behaviors in adolescents. *Child Abuse & Neglect,* 67(3): 383-390.

Sinai C, Hirvikoski T, Vansvik ED, Nordstrom AL, Linder J, Nordstrom P, et al. Thyroid hormones and personality traits in attempted suicide. *Psychoneuroendocrinology.* 2009;34(10):1526- 32. DOI: 10.1016/j.psyneuen.2009.05.009 PMID: 19525070

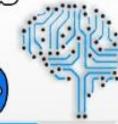
Skalina, L., Gunthert, K., Ahrens, A., & Wenze, S. (2015). Neuroticism and momentary differentiation of positive and negative affect. *Personality and Individual Differences,* 19(3): 165-169.

South SC, Jarnecke AM, Vize CE. Sex differences in the Big Five model personality traits: A behavior genetics exploration. *Journal of Research in Personality.* 2018; 74: 158-65.

Sun, J., Xue, J., Bai, H., Zhang, H., Lin, P., & Cao, F. (2016). The association between negative life events, neuroticism and aggression in early adulthood. *Personality and Individual Differences,* 26(2): 139-144.

فصلنامه ایده‌های نوین

روانشناسی

دوره ۹، شماره ۱۳، تابستان سال ۱۴۰۰